

LAUSUNTO UUDESTA ELÄINTEN HYVINVOINTILAISTA

Helpparrot ry on vapaaehtoisvoimin toimiva pieni yhdistys, joka pääsääntöisesti auttaa karanneiden ja luontoon hylättyjen lemmikkilintujen kiinnitoissa. Lisäksi yhdistys auttaa etsimään uusia koteja kodittomille lemmikkilinnuille. Vuonna 2021 saimme avunpyynnön yhteensä 215 lemmikki- ja harrastelinnusta. Näistä 159 kpl oli papukaijoja, 31 lemmikkinä pidettäviä muita lintuja (esim. kanarialintu, seeprapeippo, pienet kyyhkyt) ja 25 lakkalintua (esim. viesti- ja rotukyyhkyt). Vuonna 2021 karanneista ja luontoon hylätyistä lemmikki- ja harrastelinnuista 42 % löydettiin ja saatiin kiinni. Samana vuonna yhdistykselle tuli 43 lemmikki- ja harrastelintua etsimään uutta kotia.

1. Lintujen tartuntataudit

Suomessa lemmikkilinnuilla ajoittain tavataan tartuntatauteja, jotka ovat lemmikkilinnuille vaarallisia ja voivat levitä myös Suomen luonnonvaraisiin lintuihin. Kuten taas myös luonnossa esiintyviä tartuntatauteja luonnonlinnuilta saattaa tarttua luontoon päätyneeseen lemmikkilintuun. Esitämme, että lemmikkilintujen tartuntatautien tutkinta, seuranta ja vastuu tautitapauksista tiedottamisesta olisi Ruokavirastolla tai muulla vastaavalla viranomaistaholla.

2. Papukaijojen ja lemmikkilintujen kasvattaja- sekä linturekisteri lisättävä uuten lakiin

Papukaijoilla, neljää lajia lukuun ottamatta, täytyy lintua myydessä olla CITES-sopimuksen mukainen tunniste (umpirengas tai avorengas/mikrosiru), kasvattajatodistus/alkuperätodistus, ja liitteen I linnuilla lisäksi EU-lupanumero, jotta lintuyksilö voidaan tunnistaa ja laillinen alkuperä varmistaa. Papukaijoista CITES-säädösten ulkopuolelle jäävät undulaatti (*Melopsittacus undulatus*), ruusukaijanen (*Agapornis roseicollis*), neitokakadu (*Nymphicus hollandicus*) ja kauluskaija (*Psittacula krameri*).

Vuonna 2021 Helpparrot ry:lle ilmoitetuista karanneista/luontoon hylätyistä papukaijoista 139 kpl kuului lajeihin, joita ei lain mukaan tarvitse tunnistamerkitä, ja vain 20 kpl papukaijoista kuului CITES-sopimuksen piiriin. Muista yleisistä lemmikkilinnuista esimerkiksi kanarialintuja ja seeprapeipoja ei myöskään tarvitse tunnistamerkitä lainkaan. Tällaisia lintuja yhdistykselle karanneiksi ilmoitettiin 31 kpl, vuonna 2021.

Esitämme, että uudessa eläinten hyvinvointilaissa kaikille Suomessa kuoriutuville lemmikkilinnuille tulisi pakolliseksi tunniste (umpirengas tai lajista riippuen mikrosiru). Lisäksi esitämme, että lemmikkinä pidettävien lintujen kasvattajille tulisi perustaa kasvattaja- ja linturekisteri, josta Suomen Ympäristökeskus vastaisi. Esitämme myös, että ulkomailta Suomeen tuodut lemmikkilinnut rekisteröidään tähän linturekisteriin.

CITES-sopimusten alaisten lemmikkilintujen tapauksessa on siis lajiliitteessä I mainittua lintua myydessä oltava myös Suomen ympäristökeskuksen myöntämä EU-lupanumero, jonka perusteella linnun myyjä voidaan selvittää. Samaa EU-lupavaatimusta ei ole liitteessä II listatuilla linnuilla. Erityisen pitkäikäisinä lemmikkeinä isot ja keskikokoiset papukaijat saattavat vaihtaa kotia elinaikanaan useasti. Mikäli linnun alkuperätodistus/kasvattajatodistus on kadonnut, on linnun laillisen alkuperän selvittäminen jälkikäteen vaikeaa.

Tällä hetkellä useimmin kodittomaksi linnuksi kuitenkin päätyy CITES-säädösten ulkopuolella oleva lintu. Esimerkiksi kunnan löytöeläimistä huolehtivien tahojen on hyvin vaikeaa saada selvitettyksi löytölinnun oikeaa omistajaa. Tarkoituksella

luontoon hylätyn lemmikkilinnun tapauksessa myös eläinsuojeluilmoituksen teko voi olla mahdotonta, mikäli linnun oikeaa omistajaa ei saada selvitettyä.

Kasvattajarekisteri, kuten myös linturekisteri helpottaisi lemmikkilinnun alkuperän ja omistajan selvittämistä. Lisäksi kasvattajarekisterin avulla voitaisiin myös nykyistä paremmin puuttua lemmikkilintujen epäeettiseen poikastehtailuun. Poikastehtailussa lintujen elinolot ovat usein puutteelliset. Emolinnut stressaantuvat sekä niiden terveys kärsii, jolloin myös kuoriutuvat poikaset saattavat olla sairaita. Huonoissa oloissa myös erinäiset taudit leviävät herkästi ja mahdollisesti siirtyvät muiden myytävien lintujen mukana eteenpäin, jolloin tartuntataudit lisääntyvät. Kasvattajarekisteri myös edistäisi eettistä lintuharrastusta, sillä linnun ostaja löytäisi vastuullisen lintukasvattajan nykyistä helpommin, ja myytävän linnun alkuperä olisi nykykäytäntöä helpompi selvittää.

3. Lemmikkilintujen yleinen hyvinvointi

Lemmikkilinnun tulee päästä päivittäin liikkumaan, lentämään, kiipeilemään ja nauttimaan olostaan. Lemmikkilinnulle tulisi olla aina vähintään lajille sopiva turvallinen pitopaikka, esimerkiksi riittävän suuri häkki, tai muu vastaava tila, jossa linnulla on paljon myös lentotilaa. Pitopaikan tulee olla puhdas, sekä tarjolla raikasta vettä ja kyseisen lajin mukaista ravintoa jatkuvasti saatavilla. Lemmikkilinnulla on myös oltava useita lajin mukaisia lepopaikkoja, esimerkiksi orsia sekä myöskin virikkeitä. Esitämme, että lemmikkilintujen asianmukaisen pitopaikan lajinmukaiset vaatimukset kirjattaisiin lakiin nykyistä tarkemmin. Laki ei tällä hetkellä esimerkiksi huomioi sitä, että osa lemmikkilinnuista tarvitsee leveän häkin liikkuaan ja toiset lajit taas saattavat enemmän kiipeillä tai viihtyä maatasossa. Esitämme, että lemmikkilinnun on päästävä päivittäin pois häkistään liikkumaan turvallisesti sisätiloissa. Linnun omistajan vastuulla on huolehtia, ettei lemmikkilintu pääse karkaamaan ulos.

Ehdotamme, että lemmikkilintuja ei saa pitää ulkona täysin vapaana. Lemmikkilinnun tulee aina olla joko ko. lajille turvallisissa valjaissa, ihmisen hallinnassa, tai turvallisessa häkissä/ulkoaviaariossa. Esitämme että lemmikkilinnun nilkkaan/tunnisterenkaaseen kiinnitettävää narua, tai hihnaa ei koskaan saa käyttää. Se rajoittaa linnun luonnollista liikkumista. Pelästyessään lintu yleensä pakenee lentämällä, jolloin eläin saattaa loukata itsensä pahoin. Tämä johtaa turhaan kärsimykseen tai jopa linnun kuolemaan.

Lemmikkinä pidettävät linnut elävät luonnossa usein pareittain tai parvissa, jonka vuoksi esitämme että, lemmikkilinnulla tulisi olla hyvinvoinnin edistämiseksi myös lajille sopivaa lintuseuraa.

Lemmikkilinnun lentosulkia saatetaan toisinaan leikata/typistää, jotta lemmikkilinnusta saataisiin kesympi tai halutaan estää esimerkiksi karkuun lentäminen. Yleensä linnun luonnollinen tapa liikkua, on lentää. Lentäminen vaikuttaa myös lemmikkilinnun terveyteen merkittävästi. Linnun hengityselimistö saattaa toimia vajeatehoisesti, mikäli linnun lentoon tarvitsemat lihakset ovat huonossa kunnossa esimerkiksi leikattujen lentosulkien vuoksi. Esitämme, että lemmikkilintujen lentosulkia ei saa leikata/typistää muutoin kuin eläinlääkärin toimesta, linnun terveyden niin vaatiessa.

4. Papukaijoiden ja muiden lemmikkilintujen ostaminen ja myyminen

Liian nuorten lemmikkilintujen erottaminen vanhemmistaan, tai poikasen käsinruokinta voi aiheuttaa myöhemmin käytösongelmia ja lemmikkilinnun liiallista leimautumista ihmiseen. Liikaa ihmiseen leimautunut lemmikkilintu saattaa kokea stressiä ja käytösongelmat, esimerkiksi huomiohuutaminen, oman sulkapeitteen nypkiminen, tai aggressiivisuus, saattavat johtaa lemmikkilinnun kiertolaiseksi joutumiseen. Esitämme, että ulkomailta Suomeen saisi tuoda, tai Suomessa myydä, vain sopivassa luovutusiässä olevia lemmikkilintuja, jotka osaavat syödä itse eivätkä enää tarvitse emolintujensa, tai

joissain tapauksissa ihmisen käsinruokintaa edes satunnaisesti. Lisäksi esitämme, että lemmikkilintujen munien myynti ja maahantuonti kielletään kokonaan.

Esitämme myös ettei lemmikkieläinliikkeissä saa myydä lemmikkilintuja ns. hyllytavarana. Lemmikkilinnuille ei eläinkaupassa välttämättä pystytä järjestämään lajille sopivia olosuhteita. Lisäksi usein samassa tilassa on useita eri lintulajeja, eri kasvattajilta tai ulkomaalaisista lintutukuista. Tällaisissa oloissa erilaisten tartuntatautien leviämisen riski kasvaa huomattavasti, mikäli parveen tulee yksikin sairas lintuyksilö. Valitettavasti lemmikkilinnut saattavat myös usein stressaantua joutuessaan olemaan koko ajan asiakkaiden nähtävillä. Lisäksi liikkeissä lemmikkilintujen "hyllytavarana pito" voi myös johtaa harkitsemattomaan lemmikin hankintaan. Lemmikkieläinliikkeissä ei välttämättä haastatella linnun ostajaa ja varmisteta, että myytävä lemmikkilintu pääsee osaavaan kotiin ja asianmukaisiin olosuhteisiin.

Kunnioittaen

Helpparrot ry:
Jonna Tahvanainen
Katriina Sevälä
Johanna Keskinen